

РЕШЕНИЕ

№ 77

гр. Варна, 16.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА в публично заседание на първи февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Светлана Т.

при участието на секретаря Мария Д. Манолова
като разгледа докладваното от Светлана Т. Търговско дело №
20233100900174 по описа за 2023 година

и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството по т.д.№ 174/2023г. по описа на ВОС е образувано по искова молба на **Г. Т. Х. с ЕГН ******* с адрес ****, чрез пълномощник адв. Б. Б. ВАК, с която е предявен иск с правно основание чл. 432, ал.1 от КЗ във вр.чл.45 и чл.52 от ЗЗД, за осъждане на ответника ЗД „БУЛ ИНС“ АД **ЕИК 831830482** със седалище и адрес на управление гр.София, бул.Джеймс Баучер 87, да заплати на ищцата сумата от 50 000 лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, причинени от загубата на нейната сестра К. Т. С., поч. на 30.10.2020г., вследствие на настъпило на 30.10.2020г. пътно-транспортно произшествие на 7-8 км по път II-29 Варна-Добрич по вина на водача М. С.ов Д. с ЕГН ***** със застрахован по застраховка „Гражданска отговорност“ при ответното дружество лек автомобил марка Мерцедес модел ЦЛК 200 Компресор с рег. № ***.

Настоява се за присъждане на законната лихва за забава върху главницата, считано от датата на увреждането – 30.10.2020г. до пълното изплащане на сумата. Претендират се сторените съдебно-деловодни разноски.

Ищцата твърди, че на 30.10.2020 г., племенникът й Н.С., племенницата С.К. и сестра й К. Т. С. пътували от село Полковник Дяково към град Варна с

лек автомобил „***“ с рег. № ***, собственост и управляван от Н.С.. Сестра й К. С. се возила на задната седалка в ляво. Всички били с поставени предпазни колани. Около 17:00 часа достигнали до 7-8 км по път II-29 Варна - Добрич пътен възел „Аксаковска панорама“ и предприели спускане по баира. Автомобилът се движил в лентата за спускане, която е само една. Спускаяки се по баира, след последния завой, който е бил десен за тях, лек автомобил марка „Мерцедес“, модел „ЦЛК 200 Компресор“ с рег.№ ****, управляван от М. С.ов Д. ЕГН *****, който се е движил нагоре, в средната лента, изведнъж свил рязко в ляво, навлязъл в насрещната лента и застанал перпендикулярно на платното на около 15-20 метра от колата, в която се е возила С.. Водачът на *** забелязва, че лек авт. Мерцедес Компресор навлязъл в лента им и веднага активирал спирачната система на автомобила и отклонил волана леко в дясно, но поради късото разстояние между двата автомобила последвал удар между двете превозни средства. В резултат на удара са пострадали всички пътуващи в колата. К. С. получила тежка гръдна травма и е откарана с линейка в МБАЛ „Св. Анна“ Варна, където малко по-късно е починала.

За случилото се с влязла в сила присъда № 50 от 12.09.2022г., постановена от Варненски окръжен съд по нохд № 746/2022г., М. С.ов Д. е признат за виновен в извършването на престъпление по чл. 343, ал. 4, вр. ал. 3, буква «б», вр. чл. 342, ал. 1 от НК, а именно, че по непредпазливост е причинил смъртта на К. Т. С., ЕГН ***** и С.С.С., ЕГН *****, средни телесни повреди на С.Й.К. и на Н.Й.С..

В исковата молба се твърди, че в следствие на инцидента, който довел до смъртта на К. Т. С., на ищцата са нанесени неимуществени вреди. Двете били изключително близки. Покойната била единствената останала жива сестра на ищцата, което още повече я кара да се чувства разстроена и сломена. Ищцата се е чувала всеки ден със своята сестра по телефона и са се виждали винаги, когато имат възможност, по два три пъти в месеца. Ходили си на гости и са се грижили една за друга. Ищцата преживяла голям стрес от загубата на сестра си, от погребението ѝ и от това, че нея вече я няма. До този момент, вече повече от три години, ищцата Г. Х. не може да преживее загубата и се чувства изключително разстроена, когато се заговори за сестра ѝ.

Твърди се, че към момента на произшествието причинилото вреда МПС имало действащ договор за застраховка „Гражданска отговорност“, което обосновава интереса на ищцата от предявяване на настоящия иск срещу застрахователя.

Сочи се, че ищцата е изпълнила задължението си по реда на чл.380 от КЗ, като уведомлението е получено от застрахователя на 12.05.2022г., който с писмо от 18.05.2022г. отказва да изплати търсеното обезщетение.

В срока за отговор на исковата молба, ответното дружество ЗД „БУЛ ИНС“ АД ЕИК 831830482 оспорва иска като неоснователен по основание и размер.

Не се оспорва наличието на застрахователно правоотношение по отношение на л.а. марка Мерцедес модел ЦЛК 200 Компресор с рег. № *** към датата на ПТП.

Оспорва се материалната легитимация на ищцата да получи обезщетение за неимуществени вреди, както и твърденията за изключителна близост между двете сестри. Оспорва се твърдението за настъпили за ищцата изключителни по своя характер вреди от смъртта на нейната сестра. Като се позовава на разрешението, дадено с ТР №1 по тълк.дело №1/2016г. на ОСНГТК на ВКС, се сочи, че обезщетение на братя, сестри, баби, дядовци и внуци се дължи само по изключение и то при доказана силно изградена връзка между починалия и увредения, която връзка трябва да е идентична с тази, присъща на роднините от най-близкия наследствен кръг – родители, деца, съпруг, за да бъде обезщетено лицето, което претендира обезщетение. Настоява се, че в конкретния случай не са налице сочените предпоставки, доколкото двете сестри са живеели в отделни домакинства, създали са собствени семейства, имат свои собствени деца, за които се грижат.

Отделно, ответното дружество оспорва размера на заявената претенция, като се позовава на разпоредбата на чл.52 от ЗЗД и чл.493а, ал.4 и § 96 от ДР на КЗ, като предвид липсата на влязла в сила наредба относно размера на неимуществените вреди, настоява, че обезщетение може да бъде присъдено от съда по справедливост в определените рамки до 5000 лева. Въвежда се възражение относно наличието на трайна и дълбока близка и емоционална връзка между ищцата и починалия неин родственик, както и естеството и продължителността на търпените болки и страдания.

Въвежда се възражение за съпричиняване от страна на пострадалото лице, изразяващо се в непоставяне на безопасителен колан в нарушение на чл.137 от ЗДвП, с което поведение починалата сама се е поставила в риск.

Настоява се за отхвърляне на иска и присъждане на сторените разноски.

С допълнителната искова молба ищецът възражава срещу изложените в отговора на исковата молба твърдения и поддържа релевираните доводи в исковата молба досежно основателността на предявения иск. Счита, че фактическият състав за ангажиране на деликтната отговорност е изпълнен, поради което се явява дължимо претендираното застрахователно обезщетение. Оспорва възражението за съпричиняване на вредите и за завишен размер на обезщетението.

В срока по чл. 373 от ГПК е постъпил отговор на допълнителната искова молба от ответника ЗК „Бул инс“ АД, в който се поддържат направените възражения в отговора на исковата молба. Настоява се за отхвърляне на иска и присъждане на сторените разноски.

СЪДЪТ, като взема предвид събраните по делото писмени и гласни доказателства, приема за установено от фактическа и правна страна следното :

Искът черпи правно основание от разпоредбите на чл. 432, ал.1 от КЗ във вр.чл.45 и 52 от ЗЗД, чл.86 от ЗЗД във вр.чл.84, ал.3 от ЗЗД.

В тежест на ищцата е възложено да проведе пълно и пряко доказване на всички елементи от фактическия състав на непозволено увреждане - виновно противоправно действие, извършено от водача на ППС л.а. марка Мерцедес модел ЦЛК 200 Компресор с рег. № ***, настъпили вреди – смъртта на сестрата на ищцата, съотв.за последната – душевни болки и страдания от загубата, причинно-следствена връзка между деликта и вредите; наличие на валидно застрахователно правоотношение по договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите между ответното дружество и делинквента; вид и тежест на неимуществените вреди, претендирани от ищеца, техния характер, интензитет и продължителност, родствена връзка с пострадалия, наличието на трайна и дълбока емоционална връзка на ищеца с починалия, наличието на оправдани очаквания за взаимна грижа и помощ, за емоционална подкрепа и доверие, които биха получили реално проявление, ако починалия родственик бе жив; включително да обоснове размера на претендираното обезщетение.

С оглед конкретиката на казуса ищцата следва да докаже, че е активно легитимирана като сестра на починалата при пътнотранспортното произшествие да получи обезщетение за неимуществени вреди от причинената смърт. Съобразно разрешението, дадено в тълкувателно решение № 1/2016г. от 21.06.2018г. на ОСНГТК на ВКС, задължително за съдилищата, материално легитимирани да получат обезщетение за неимуществени вреди от причинена смърт на техен близък са лицата, посочени в Постановление № 4 от 25.05.1961г. /деца, съпруг и родители/ и Постановление № 5 от 24.11.1969г. /отглеждано, но неосиновено дете, отглеждащия го и на лицето, което съжителства на съпружески начала с починалия/ на Пленума на ВС, и по изключение всяко друго лице, което е създадо трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и търпи от неговата смърт продължителни болки и страдания, които в конкретния случай е справедливо да бъдат обезщетени.

Изрично е посочено в мотивите на касационния съд че възможността за обезщетяване на други лица, извън изброените в посочените две Постановления на ВС следва да се допусне като изключение – само за случаите, когато житейски обстоятелства и ситуации са станали причина между починалия и лицето да се породи особена близост, оправдаваща получаването на обезщетение за действително претърпени неимуществени вреди, наред с най-близките или вместо тях. Изложено е в решението, че в традиционните за българското общество семейни отношения братята и сестрите, съответно бабите/дядовците и внуците, са част от най-близкия родствен и семеен кръг и връзките по между им се характеризират с взаимна обич, морална подкрепа, духовна и емоционална близост. Касационната инстанция сочи че право на обезщетение за неимуществени вреди на преживелия родственик е справедливо да се признае, когато поради конкретни житейски обстоятелства привързаността е станала толкова силна, че смъртта на единия от родствениците е причинила на другия морални болки и страдания, надхвърлящи по интензитет и времетраене нормално присъщите за съответната родствена връзка.

С оглед на така изложеното в тежест на ищцата, при условията на главно и пълно доказване, съобразно правилата за разпределение на доказателствената тежест в гражданския процес, е да установи

съществуването на изключителност в близостта между двете сестри, надхвърляща нормално присъщата за тази родствена връзка.

Единствено субективният елемент – вината – се предполага - до доказване на противното.

Ответникът носи доказателствена тежест да установи възражението за съпричиняване на вредите от наследодателя на ищеца, както и останалите релевиращи възражения.

Не се спори между страните и се установява от влязлата в сила на 20.09.2023г. присъда № 50 от 12.09.2022г., постановена по нохд № 746 по описа за 2022г. на Окръжен съд Варна, че на 30.10.2020г., на 7-8 км по път П-29 Варна-Добрич, при управление на ППС л.а. марка Мерцедес модел модел ЦЛК 200 Компресор с рег. № *** водачът М. С.ов Д. с ЕГН *****, нарушил правилата за движение – чл.20, ал.1 от ЗДвП, чл.21, ал.2 от ЗДвП и чл.47, ал.3 от ППЗДвП, и причинил по непредпазливост смърт на К. Т. С. с ЕГН *****, смърт на С.С.С. с ЕГН ***** и телесни повреди на С.Й.К. и Н.Й.С.. На осн.чл.343 ал.4 във вр.с ал.3, б „б“, предл.първо във вр.чл.342, ал.1 от НК във вр.с чл.21 ал.1 от ЗДвП във вр.чл.36 и чл.54 от НК му е определено наказание „лишаване от свобода“ за срок от 5 години, което на основание чл.373, ал.2 от НПК във вр. чл.58а, ал.1 от НК е намалено с 1/3 и е определено да изтърпи наказание лишаване от свобода за срок от 3 г. и 4 месеца при първоначален общ режим. На осн.чл.343г от НК е постановено лишаване от право да упражнява определена професия или дейност по чл.37, ал.1, т.7 – лишаване от право да управлява МПС за срок от 4 години.

От представеното удостоверение за съпруг и родствени връзки, изд.от Община Добрич с изх. № 1884, се установява, че ищцата Г. Т. Х. е наследник - сестра на загиналата в произшествието К. Т. С..

По делото не е спорен и въпроса относно наличието на валидно застрахователно правоотношение на застраховка „Гражданска отговорност“ по полица № BG*02*120000214776, валидна до 13.01.2021г.

На 04.07.2018г., чрез пълномощник, ищцата Г. Т. Х. е отправила покана до застрахователното дружество за изплащане на обезщетение за причинените ѝ неимуществени вреди, получена от ответника на 12.05.2022г. При застрахователя е образувана преписка по щета като с писмо изх. № НЩ-3249 от 18.05.2022г. е постановен отказ за изплащане на обезщетение поради

липса на установени особено близки взаимоотношения между молителя и починалата и действително претърпени вреди.

За обследване психическото състояние на ищцата след смъртта на сестра ѝ, по делото е назначена съдебно-психиатрична експертиза.

Вещото лице докладва, че се касае за жена на 85 години, завършила основно образование. Понастоящем пенсионер, преди това работила предимно селскостопанска работа. Родена в многодетно семейство. Имала 5 сестри и един брат, всички са починали. Вдовица. Понастоящем живее със сина си в гр. Добрич, който полага грижи за нея. До момента не е била консултирана с психиатър, не е била хоспитализирана в психиатричен стационар, не е била диагностицирана с психично разстройство. През 2006 г. получила фрактура на долен крайник. От тога не е в състояние да се придвижва самостоятелно. Придвижва се с помощта на сина си в инвалидна количка. С данни за остеопороза, анемия, сърдечна недостатъчност, нестабилно артериално налягане.

Относно психичния статус на ищцата вещото лице докладва, че по време на разговора е психомоторно спокойна. Контактна, но слабо информативна. Ориентирана автопсихично. Дезориентирана за време и място. Без съзнание за психично заболяване. Не споделя и не се установяват актуални нарушения във възприятно-представната дейност. Мисловният процес протича със забавен темп, разкъсан, конкретно-образен, апсихотичен. Емоционално – вяла. Хипобулична. Памет и интелект – снизени по органичен тип.

Експертът установява наличие на дементен синдром, изразен в умерена степен, по всяка вероятност като резултат от мозъчно-съдова болест. Установяват се нарушения в ориентацията, краткосрочната и дългосрочната памет, абстрактното мислене.

Контактна, но слабо информативна. Ориентирана автопсихично. Дезориентирана за време и място. Без съзнание за психично заболяване. Не споделя и не се установяват актуални нарушения във възприятно-представната дейност. Мисловният процес протича със забавен темп, разкъсан, конкретно-образен, апсихотичен. Емоционално – вяла. Хипобулична. Памет и интелект – снизени по органичен тип. Доведена от сина си, в инвалидна количка.

Според експерта анализът на материалите по делото и данните от изследването дават основание да се приеме, че след смъртта на К. С. Осв. Г. Х. е отговорила с траурна реакция, изразяващи се в преживяване на тъга, скръб. Не се установяват данни за патологични нарушения в психоемоционалното функциониране или отключени психични разстройства като следствие на узнаването за смъртта на сестра □ К. С.. Установената деменция не е в причинно-следствена връзка със загубата на сестра ѝ.

По делото са събрани гласни доказателства посредством разпита на водените от ищцата свидетели – св. С.И.К., племенница на ищцата (дъщеря на починалата К. С.), и св. Й.П.Х., син на ищцата.

Показанията на свидетелите са еднопосочни, взаимно се допълват, като с оглед близката родствена връзка между страната и свидетелите, при съобразяване с възможността от проява на заинтересованост от последните при изнасяне на факти и обстоятелства, релевантни за спора, съдът изцяло кредитира показанията им, доколкото същите кореспондират с останалите доказателства по делото и заключението на СПЕ, и доколкото не са

опровергнати от насрещната страна.

От проведения разпит на свидетелите са установява, че ищцата Г. Х. е вдовица и живее в гр.Добрич от 1971г., като понастоящем е в дома на сина си, който единствен се грижи за нея. Ищцата страда от ревматоиден артрит, остеопороза, желязо-дефицитна анемия и глаукома; от 2006г. е със счупена шийка на тазобедрена става, която е закрепена с пластина и шест винта, и от когато „се е залежала“ като придвижването ѝ става с инвалидна количка.

Починалата К. С. живеела в гр.Варна, сама на ул.Ангеларий 1, тъй като била здрава и можела да се обслужва. Често я посещавали дъщерята и синът ѝ със своите семейства.

Двете сестри – К. Т. и Г. Т. се виждали само в гр.Добрич, в дома, в който за Г. се грижи синът ѝ, св. Й.Х.. Св. Ст.К. водела майка си, К. Т., за по ден, два или седмица, за да помага на племенника си при обгрижването на ищцата – за приготвянето на храна, къпане; правела компания на сестра си.

Свидетелите твърдят, че след смъртта на сестра си, ищцата се „сринала“, защото всичко се случило внезапно. Започнала „да запада“. Два-три дни не била на себе си; гледала към вратата, чакала да дойде някой. Обаждала се по телефона на племенницата си, св. К., и плачела за сестра си.

Гореустановената фактическа обстановка обуславя следните правни изводи по иска с правно основание чл. 432, ал.1 от КЗ:

С посочената разпоредба увреденият може да иска обезщетение пряко от застрахователя. В тежест на ищцовата страна е да установи настъпилото ПТП, наличието на вреда, причинно следствена връзка между събитието и вредата, както и в случая когато се ангажира отговорността на застрахователя наличието на застраховка „Гражданска отговорност“.

Отговорността на застрахователя при застраховка "Гражданска отговорност" възниква при настъпило застрахователно събитие по силата на сключения договор.

Фактът на наличието на валидно застрахователно правоотношение не се оспорва между страните. Налице е и влязла в сила присъда, която има за гражданския съд задължителна сила по въпросите, разрешени с присъдата – относно дееца, деянието, противоправността и вината, поради което и на основание чл.300 ГПК не могат да бъдат пререшавани. Смъртта на

пострадалата е в пряка причинно-следствена връзка с пътно-транспортното произшествие. С влязлата в сила присъда водачът е признат за виновен за причиняване на смъртта на пострадалата поради непредпазливост, поради което този въпрос не може да бъде пререшаван от гражданския съд.

Въз основа на така очертаната от свидетелите връзка и заключението на съдебно-психиатричната експертиза, въззивният съд намира че същата съответства изцяло на характерната и типична за нашето общество връзка между две сестри – близост, обич, взаимност, разбирателство, помощ, доверие, уважение. Само те обаче не могат са обосноват справедливо увеличаване на предвидимия от застрахователя обем на отговорност. За да е оправдано изключението, е необходимо да съществуват особени и конкретно установени житейски обстоятелства, породили необичайно силна привързаност, която съответно да може обективно да причини морални болки и страдания, надхвърлящи по интензитет и времетраене нормално присъщите за съответната родствена връзка. Такива конкретни житейски обстоятелства по делото не са установени. Не се установяват и морални болки и страдания, надхвърлящи по интензитет и времетраене нормално присъщите за съответната родствена връзка, породени от внезапната загуба на близък член на семейството.

По тези съображения въззивният съд намира че в настоящия случай няма основание да се направи изключение от разрешението, залегнало в постановления № 4/61г. и № 5/69г. на Пленума на ВС и претенцията на ищцата следва да се отхвърли.

По отношение на разноските:

С оглед резултата по спора и на осн.чл.78, ал.3 от ГПК ищецът следва да заплати на ответника сторените разноски за адвокатско възнаграждение в размер на 5 640 лева с ДДС.

Воден от горното, **СЪДЪТ**

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ иска на **Г. Т. Х. с ЕГН ******* с адрес ****, с правно основание чл. 432, ал.1 от КЗ във вр.чл.45 и чл.52 от ЗЗД, за осъждане на ответника **ЗД „БУЛ ИНС“ АД ЕИК 831830482** със седалище и адрес на

управление гр.София, бул.Джеймс Баучер 87, да заплати на ищцата сумата от 50 000 лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, причинени от загубата на нейната сестра К. Т. С., поч. на 30.10.2020г., вследствие на настъпило на 30.10.2020г. пътно-транспортно произшествие на 7-8 км по път II-29 Варна-Добрич по вина на водача М. С.ов Д. с ЕГН ***** със застрахован по застраховка „Гражданска отговорност“ при ответното дружество лек автомобил марка Мерцедес модел ЦЛК 200 Компресор с рег. № ***, като неоснователен.

ОСЪЖДА Г. Т. Х. с ЕГН ***** с адрес ****, да заплати на ЗД „БУЛ ИНС“ АД ЕИК 831830482 със седалище гр. София, р-н „Лозенец“, ул.„Джеймс Баучер“ №87, съдебно-деловодни разноси за адвокатско възнаграждение в размер на 5 640 лева с ДДС.

РЕШЕНИЕТО може да бъде обжалвано с въззивна жалба пред Варненски апелативен съд в двуседмичен срок от връчването на препис на страните.

Съдия при Окръжен съд – Варна: _____